

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izključno razen nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.—

Posamezna številka 14 vin.

Št. 114.

V Ljubljani, sreda dne 22. maja 1918.

Leto II.

Seidlerjevo vladanje.

Dne 23. aprila so na željo finančnega mi-
nistra nenadoma zbornali finančni odsek dr-
žavnega zbora. Gospod finančni minister je
imel dolgovestni nagovor na člane, naj vendar
rešijo že dolgo vložene davčne predloge. Skle-
panje o njih je izredne nujnosti, kajti najpozne-
je koncem maja se bo moralo razpisati osmo
vojno posojilo in dotlej se morajo vendar dav-
čne odredbe za obrestne potrebščine spraviti
pod streho. Ponovno in ob različnih prilikah je
že porabil priliko, da razloži notranji stik med
vojnim posojilom in davčnimi ukrepi. Ni zadosti,
če se izpolnitev obrestnih obveznosti v državi
predolgo samo obljublja, obljubi naj sledi tudi
dejanje, to je — dovolitev novih državnih do-
hodkov. Minister je končal, tako pripoveduje
poročilo, »z zopetnim pozivom na finančni od-
sek, naj se predlagani davki rešijo še pred
osmim vojnim posojilom; sam ne more biti od-
govoren zato, da bi se prebivalstvo zopet
povzelo k podpisovanju vojnega posojila,
ako se ne more dovolj poudariti, da so z novi-
mi državnimi dohodki zagotovljene obresti. To
je že potrebno v interesu posestnikov vojnih
posojil, med katerimi so milijoni malih hrani-
teljev, potrebno je v interesu podpisovalcev
bruhodnega vojnega posojila in ne nazadnje
tudi v interesu države same, zakaj gre vendar
za ohranitev državnega kredita, ki se bodo
stavile nanj v prihodnje, po vojni, velike
zahteve...» To je bilo dne 23. aprila, teden
pozneje, 4. maja, pa je vlada odgodila državni
zbor in onemogočila celo razpravo, kaj se le
rešitev davčnih predlog. Davke, katerih dovol-
litev je z ozirom na razpis vojnega posojila ko-
licen maja smatrala kot neizogibne! Kdo naj fi-
nančnemu ministru potem še zaupa, če bo svoj
»poziv« ponavljal? Ali ni sam potrdil, da nje-
gove besede ni smatrati resnim? Kdo bo vla-
do, ki se tako igra z najvažnejšimi vprašanji,
imel za resno?

Vlada Seidlerjeva nikoli ni imela lastnega
trdnega naziranja. Vlada le od slučaja do slu-
čaja. Začel je gospod Seidler z amnestijo, te-
daj z aktom, ki naj odpravi v vojni nakopičeno
poptost in napravi pot politiki, ki se obrača na
vse narobe in hoče nekako urediti ravnotežje
vpliva vseh; konča pa z ukrepom, ki mora po-
večati potrtost in zmešnjavo. Tedaj ne eno, ne
drugo ni zraslo na njegovem zelniku. Vedno je
le neki »kurz«, kateremu sledi. Ko je grof Czer-
nin govoril tako divje proti Čehom, je bil
Seidler pri Čehih še za mešarja. Kurz se je iz-
premenil in gospod Seidler izrablja Czerninov
obtoževalni govor. Gospod Seidler nima pre-
gleda nad problemi. Kdor mu kaj nudi, ga ima,
in v vrtincu časa, so enkrat Čehi, enkrat Nem-
ci bolj vsiljivi, in vladna politika se menjava
kakor letni časi: enkrat smatra Seidler, da je
potrebno narodno koalicijsko ministristvo, dru-
gič pa meni, da bo ozdravil Avstrijo, ako na
pekočo rano vlije vročega kropa. Vladanje je
to brez temeljne podlage, brez premisleka in
dalekovidnosti. Vlada nima večine in vse njeno
dejanje in nehanje sloni le na glasovih, ki jih
tu pa tam rabi za svoje življenje. Da so narodi
nezadovoljni z državo, more krizo le še po-
ostriti; da bi pa narode spravili z državo, ne
razume, ker ravno ne misli na državo, marveč
le nase. Krčevita gonja za strankami, ki naj bi
se odločile, da zazro v vladi Seidlerjevi ideal
avstrijske vlade, ne privede do ničesar. Nobe-
ne večine nima in tudi nobene ne bo imela,
marveč cela država se zviija v krčih.

Seidlerjevo vladanje pogreša tudi onega
notranjega poguma, ki bi bil edini zmožen, da
spravi nacionalne zadeve v ravnotežje. Stopiti
na oder in tamkaj razvijati program, o katerem
se sodi, da bi mogel prinesiti razrešitev, pa na-
stopiti z vsem pritiskom in vztrajnostjo za to:
tega gospod Seidler seveda ne zna. Da bi skli-
cal državni zbor, kateremu bi za vso državo
predložil načrt nacionalne in demokratične

ustave, k temu treba prepričanja, pogumnosti
in vdanosti od strani državnega zbora. Toda
pred tem beži Seidler in se skriva za akcijo na
stranskih stopnicah, od katere upa, da mu bo
prinesla oboževanje in zahvalo Nemcev, in da
bo to zadostovalo, da se povzdigne v vrsto
nemške posesti. Ta beg pred problemom je, ki
ga ohranja pri življenju. Nikdar ni pri nas vla-
de, ki bi imela pravi pogum, da se borijo z omimi,
ki smatrajo za potrebo, da jo utrdi. Gospod
Seidler je pravcati avstrijski birokrat, ki tudi
drugače more — ako seveda ničesar ne zna in
vse le na polovico, slabo in narobe posnema.
Z odgajanjem rešitve tega vprašanja potom
parlamenta, je igra, katero igra gospod Seidler,
tem usodnejša. Sino pred zadnjim izhodom, ki
ga še ima Avstrija.

Papirnat denar in draginja.

Kontrolna komisija za državni dolg nam
je sedaj povedala, da kroži našega papirnatega
denarja za okoli petnajst milijard, to je pet-
najst tisoč milijonov kron. To je, izrecno le
dolg, ki ga je Avstrija napravila pri banki sa-
mi, brez Ogrske, in za katerega je kar kratko-
malo dala natisniti bankovce. Kako je v posa-
meznem s to stvarjo, ne zvelmo iz kratkega po-
ročila, ki so ga poslali časopisom. Vsekakor pa
je poročilo, katero je prejel državni zbor, ne-
koliko obširnejše, in izvedeli bomo morda kaj
natančnejšega, ko se državni zbor zopet snide.
Navezani smo tedaj le na podatke, iz katerih
zvelmo, da se je vsak mesec izdalo približno za
eno milijardo novih bankovcev. Pred vojno je
krožilo bankovcev skupno za okoli tri milijar-
de. Na prvem občnem zboru avstro-ogrske
banke — značilno je, da se je vršil šele 19.
decembra 1917, torej skoro po treh in pol letih
vojne — smo izvedeli, da je v prometu ban-
kovcev za 17,5 milijard in da se je od tega
dalo 9040 milijonov posojil Avstriji, ter 4158
milijonov Ogrski, dočim se ostanek razdeli na
razna, deloma privatna posojila. Toda še in-
teresanterje kot dejstvo, da je to posojilo Av-
strije pri banki takoj ogromno naraslo komaj v
petih mesecih, je na tem občnem zboru po-
dano poročilo, kako je s pokritjem. Bankovci
so namreč pravzaprav nakaznice za zlato, ki
leži v kletih banke. V tem obstoji vendar
zlata vrednost, ki je pri nas veljavna, dasi se
je vedno zavlačevala obveznost, da izpremene
bankovce v zlato, dosedaj in tudi že ob mir-
nem času. V resnici določa zakon tudi le, da
morajo izdane bankovce, kriti za dve petinki
postavni kovinasti denar, ostanek pa se mora
pokriti po »vzoru bank«, t. j. z menicami,
efekti i. t. d.

Ob mirnem času je imela banka za 1095
milijonov kron zlata in za 55 milijonov kron v
kovinski zaklad vračunljive inozemske me-
nice, končno še za 100 milijonov kron drugih
inozemskih menic, skupno tedaj za 1270 mi-
lijonov kron zlata in inozemskih plačilnih
sredstev. V decembru 1917 je imela banka le
še za 264 milijonov kron zlata in z zlatimi me-
nicami, zlatimi zahtevki in inozemskimi pla-
čilnimi sredstvi skupaj za 1270 milijonov kron.
Jasno je tedaj samoočeno, da morajo z ne-
prestanim naraščanjem v prometu krožečih
bankovcev tisti, ki so vendar blago, kakor
vsako drugo blago, izgubljati na vrednosti.
To se mora zgoditi tem prej, čim manjše je
pokritje in čim manjša je za prodajo ponudena
množina blaga, ki naj odtehta te bankovce.
Dočim je množina porabnega blaga, ki je na
razpolago ljudem in ki se rabi za prodajo, v
teh štirih vojnih letih vedno manjša, je mno-
žina plačilnih sredstev, bankovcev, izdatno
narasla. Tudi ako bi imeli zlata tukaj toliko
več, kolikor je sedaj papirnatega denarja, in
ako bi mmožeče se zlato reprezentiralo le dro-
bec prej razpoložljivih življenjskih predmetov
in drugih potrebščin, bi relativna vrednost
zlata vendarle padla. Za koliko več bi moral

še izgubiti na vrednosti papirnati denar če-
gar izdelovanje ni vezano na kakršnekoli si-
bodi meje, temveč se more izdelovati, kakor
uči izkušnja, kljub vsem postavnim mejam in
še dalje v omejeni množini. Posledica kro-
vrednosti denarja je podraženje blaga, ki se
dobi za ta denar. Draginja se pa poveča še po
drugih na vojno se nanašajočih vzrokih, tako
predvsem po težavah v produkciji, po zvišanih
stroških produkcije in prevažanja, po težav-
nejši dobavi sirovin in produkcijskih sredstev,
po preminogih redkih sirovinah in tudi po zo-
pet na draginjo se nanašajočem povišku stro-
škov za delovne moči. K vsem tem razmeram
pride še, da se plačilna sredstva v vedno večji
meri stekajo v roke čimdalje bogatejših voj-
nih dobaviteljev, ki se seveda trudijo, da bi
na vedno slabšem trgu podirli mase ubogih,
ki si konkurirajo med seboj, saj ponujajo
kakor poslednji.

Ako se hoče zmanjšati preobilico ban-
kovcev, tedaj se to stori najhitreje, če se zni-
ža cene vojnim dobavam. Vzemimo, da je
blago — municija in živila — katero je dr-
žava rabila za vojne svrhe, veljalo do goto-
vega določenega roka trideset milijard, tedaj
je mogla država to ceno seveda plačati le, ker
ni imela drugih plačilnih sredstev, kakor da
je dala tiskati v tej višini bankovce. Ako bi
bila država za isto blago, katero je doleko
preplačala, dala le 25 milijard, bi bil dolg
manjši za šestinko, in treba bi ji bilo tiskati
že za pet milijard manj bankovcev. Draginja
bi se z znižanjem dobičkov pri vojnih lifieran-
tih zmanjšala na dvojen način.

Preplavljenost z bankovci se pa omejuje
tudi še s pametno davčno politiko. Saj je fi-
nančni minister prigravoval v državnem zbo-
ru, da naj se davki, ki jih je predlagal hitro
sklenejo, da se s tem sto in sto milijoni ban-
kovcev prinese v davčne urade, in se tako
poplava z njimi zmanjša. Toda z indirektnimi
davki se zaželjeni cilj ne bo dosegel. Popol-
noma drugače je direktnimi davki, predvsem
z imovinskim davkom, s katerim se samo ban-
kovci, ki so bili tiskani za plačilo vojnih doba-
viteljev, v prejšnji meri stekajo v državno bla-
gajnico.

Politični pregled.

— Uvedba okrožij na Češkem. Dne 19.
maja so bile v državnem zakoniku razglašene
ministerialne naredbi glede uvedbe okrožnih
vlad v kraljevini Češki. Glasom teh odredb se
ustanovi na Češkem 12 mest uradnikov zunaj
sedeža namestništva ter bodo poverjeni tem
uradnikom posli namestništvenega delokroga
v imenu namestnika. V tej službi bodo imeli ti
uradniki naslov okrožnih glavarjev ter bo ob-
močje njih delovanja okrožje in njih vodstvu
podrejeni urad okrožna vlada. Prva okrožna
vlada se uvede s 1. januarjem 1919 v Litome-
řicah in v Kraljevih Vinohradih za okrožje Pra-
ga-okolica. Okrožnim glavarjem se bo za njih
uradno območje v splošnem dodelil omi stvar-
ni posel, ki pristojajo po obstoječih zakonih in
naredbah namestniku, zlasti naziranje podre-
jenih oblasti in organov, izdajanje uradnih od-
redb in ukrepov ter kompetenca v odločanju v
drugi inštanca. Namestniku se pridržijo vrhovno
nadzorstvo o poslovanju okrožnih vlad in njim
podrejenih oblasti prve inštanca ter se namest-
niku pridržijo še cela vrsta agend, glede katerih
je vsled njih stvarne posebnosti, bodisi v inte-
resu ekonomičnega poslovanja, bodisi vsled
njih važnosti za celo deželo ali vsled njih učin-
ka na deželo, potrebna centralizacija. Poleg
tega se pridržijo namestniku in se mu neposred-
no podreja kraljevsko glavno mesto Praga s
sosednimi okraji političnih okrajev Karlin, Kra-
jevski Vinohradi in Žižkov, bodoča Velika Pra-
ga z nekako 600.000 prebivalci. Iz raznih nuj-
nih razlogov je mogoča ustanovitev okrožnih
vlad samo korakoma. Tu gre za pokrajine, ki

so enako velike, ali pa deloma celo preokročajo na obsegu in prebivalstvu manjše neposredne avstrijske kronovine. Tako bo štel na podlagi ljudskega štetja iz leta 1910. Trutnov najmanjše okrožje, kakih 270.000 prebivalcev. Budjejevice bodo imele 325.000, Časlava 359.000, Tabor 404.000, Plzeň 416.000, Pisek 417.000, Liberec 526.000, Jičín 528.000, Praga - okolica 663.000, Hleb 676.000, Kraljevi Gradec 701.000 in Litomeřice 762.000 prebivalcev. Za vzpored ustanovitve okrožnih vlad pride poleg tega v poštev vprašanje, kje se nastanejo uradi in kje dobe stanovanja za uradnike. Ker so v tem oziru pogoji v okrožjih Praga - okolica in Litomeřice najugodnejši, se kakor že omenjeno, s pričetkom prihodnjega leta tam ustanove prve okrožne vlade. S prenosom velikega dela namestveniških poslov okrožnim glavarjem se naj v smislu § 9 zakona z dne 19. maja 1868. o ustanovitvi političnih upravnih oblasti olajša poslovanje politične uprave. Kraljevina Češka je ena največjih emotno organiziranih upravnih ozemelj kontinenta. Obsežnost dežele, veliko število prebivalstva, izredni razvoj in narodnostna življenja otežkočajo pregled o nalogah danih namestništvu v politični upravi, tako da je moral postati princip osebnega vodstva in odgovornosti namestnika za celotno poslovanje, na katerem je organizacija avstrijske uprave zgrajena, samo fikcija. Če se je morala sedaj v spoznanju tega dejstva, v interesu stvari ustvariti že dolgo spoznana pomoč ter če se je moral namestnik razbremeniti s tem, da so se ustvarili delegirani organi, ki so se postavili na čelo teritorialno zaokroženim okolištem, je bilo samo ob sebi umevno, da se je moralo pri tem poskusiti odstraniti težkoče, ki so se postavljale politični upravi na Češkem, že v konstrukciji okrožij. V odredbi izvršena obmejitev, ki se kolikor mogoče ozira na narodnostne naseljitvene pokrajine, je torej v prvi vrsti upravna zadeva, ki naj s tem, da se izločijo povodi za narodnostne spore, omogoči mirno poslovanje upravnega aparata. Iz določb navedbe ni mogoče izvajati ogrožanja narodnostnih manjšin, ker se odločitvi o splošnih vprašanjih narodnostnega prava, zlasti o vprašanju rabe jezika z ustanovitvijo okrožij ne prejudicira. S to naredbo uvedena razdelitev v okrožja na Češkem je torej v bistvu prvi korak, ki naj v okviru naredbene oblasti vlade pojasni in ozdravi razmere na polju politične uprave.

(Po Sl. N.)

= Praška policijska odredba. Cela monarhija je dandanes »veleizdajalska«. Vse psovke, vsa očitanja ne zaležejo več, zato treba poiskati izraz, ki v sedanjem vojnem času z ozirom na politične razmere še nekaj zaleže. »Veleizdajalec« zasluzi smrt, zasluzi zaničevanje. Toda tudi ta psovka je izgubila pravi pomen, zakaj prav tako navadna je že postala kakor kranjsko pridušanje. Enakovreden pomen ima ta izraz tudi v odredbi ravnanja praške policije, ki pravi, da so se dogodili »veleizdajalski dogodki«. Ne pove, kakšni so bili, kaj so udeležniki slavja zagrešili. Vsaj to ni potrebno: dovolj je, če se to trdi in »Izrael« bo zadovoljen, kričal bo: »križaj ga, križaj!« In več pa ni treba! Če so ti zločini kokarde ali posamezni klici; no, kaj bi bilo, če bi teh ne bilo; ali bi bilo zaraditega mišljenje drugačno? O, le bomo odkritosrčni! Čehi so sedaj na slabem glasu pri »merodajnih krogih« in če le občuješ z njimi si že izgubil ves kredit. Slavili so kulturni praznik in prišli so nenemških narodov zastopniki, ker so hoteli priti, dasi ne bi bili čudno, če bi bili prišli. Prišli so pa, da se izjavijo kot solidarni v boju za enakopravnost, zakaj čutijo, da so tlačeni. K slavnosti so prišli zastopniki narodov, ki jih navadno ni pri takih slavnostih. Na primer Poljaki, Hrvati, Italijani. Nekateri se tolažijo s tem, da poljski klub (sami zlahčiči) ni bil zastopan. A kaj to! Bili so pa drugi poljski zastopniki, ki so res zastopali mišljenje večine Poljakov. Svobodno so govorili govorniki na teh prireditvah, navdušeno. In kaj pomeni policijska naredba napram prireditvi in nje pomenu? Bedne »dogodke« lahko prepoveduje do smešnosti, lahko dokazuje s tem mogotcem na Dunaju svojo vestnost, razburja lahko strasti in vznemirja javnost, toda dejstvo, da hočejo ti narodi svobodo, popolno nakopravnost, tega ne spravi s sveta. Naivno je, če se hoče to vrvenje zadušiti s policijskimi odredbami. Pravice, svoboda, to je zašlo v kri in meso ljudstva in te je treba izvesti!

= Koliko časa bo še trajala vojna. O vprašanju, koliko časa bo še trajala vojna, izreka »Arbeiter-Zeitung« naslednjo sodbo: Koliko časa bo še trajala vojna zavisi pač ne-

dvajseto od cilja, ki si ga bodo postavile centralne velesile in sicer sedaj, ko je končana vojna na vzhodu, bistveno od tega, kakšne cilje zasleduje Nemčija na zapadu. Na dobo vojne bo seveda tudi vplivalo, kako bo uređila Nemčija svoje razmerje nasproti Belgiji in če si hoče zagotoviti gospodstvo v železnih rudnikih francoske Alzacije.

= Pogajanja za novo zvezo centralnih vlasti. Kakor poroča »Berliner Tageblatt«, se prične berlinska pogajanja za novo zvezno pogodbo med Nemčijo in Avstro-Ogrsko početkom meseca junija, ko bo prispel naš vnanji minister grof Burian v Berlin. Najbrže bodo formulirali v novi obliki dosedanje zvezne pogodbe v Burianovi navzočnosti. Ob enem se bodo pogajale vojaške oblasti o novih temeljnih vojaške zveze.

— Hrvatski sabor je odgođen do 28. majnika t. l.

= Tudi Slovaki se socializirajo! Strokovni list slovaške socialne demokracije »Kovonobotnik« (»Kovinarski delavec«) ki je prenehal ob začetku vojske in je imel pred enim letom 5000 naročnikov, izhaja danes že — v 11.000 eksemplarjih. Ne samo to: list ki je bil prej mesečnik, izhaja danes kot štirinajstnevnik. Na Slovaškem se vzbujajo in budé... Tudi mi, slovenski delavci, moramo posnemati naše slovaške sodruga ter delovati ob vsaki priliki za naše politične in strokovne liste, predvsem pa za naš dnevnik »Naprejek«. Torej na delo! Resni časi se bližajo. Vsak delavec mora poznati vse sedanje dogodke, da bode lahko razumel prihodnost. Kdo mu jih pa najresničnejše pove? Delavsko časopisje. Torej na delo zanj!

= Nemčija in Švica. V švicarskih političnih krogih nanašča prepričanje, da bo švicarska vlada vkljub francoskemu ugovoru v določenem času podpisala gospodarski dogovor z Nemčijo.

= Rumunija nevtralna. Pariški »Temps« poroča: Nova rumunska vlada je izročila francoskemu vnanjemu uradu oficijelno izjavo, da je nevtralna, in naznanja ob enem, da razveljavlja vse vojaškopolične pogodbe z entento.

= General Maurice o vojnem položaju. General Maurice piše o položaju: Generalissimo Foch mora rešiti tri naloge: Podpirati mora Angleže, natančno proučevati število in delovanje sovražnih rezerv in neprestano ojačevati lastne rezerve. Foch je nastopil svoje težavno mesto, ko je bila bitka na višku in je bil Amiens resno ogrožen. Sovražnik ni od takrat več napredoval. Voji zaveznikov so ostali med seboj v tesnem stiku in Amiens je še vedno naš. Odkar se je pričel nemški napad, sem trikrat videl Focha. Vselej je bil drznejši, krepkejši in odločnejši.

= Lord Cecil o položaju. V angleški spodnji zbornici je 17. maja lord Cecil odgovarjal na razna vprašanja z ozirom na razgovor z zastopnikom Reuterjevega urada o mogoči nemški mirovni ofenzivi. Izjavil je: Čudim se, ker se ne tolmači pravilno mirovna ofenziva. Mirovna ofenziva je taka diplomatska akcija, ki se ne podvzame z namenom privedi do miru, marveč z namenom, da se podpre vojna. Trdilo se je, da sem nameraval ali komu izjavil, da se bo zavržla vsaka ponudba, ki bi jo ponujala Nemčija; temu nasproti izjavljam: Nisem spregovoril niti besedice, ki bi jo pošten mož mogel tako tolmačiti. Sedanja vlada bo proučevala vsako stavljeno ponudbo, in naj prihaja od kateregakoli vira. Z ozirom na Snowdensovo opazko, da zasleduje Italija sebične in pretirane zahteve, je izjavil Cecil, da mora odklanjati njegove opazke in je opozarjal na predlog, naj se prične diplomatska ofenziva, ki se tako razume, naj se podvzame v sovražnih deželah propagandna, s katero naj se razširjajo upravičeni smotri sporazuma. Ta predlog se ni preznrl. Nato se je pečal z razmerjem nasproti Rusiji. Rekel je: Z Rusijo se ne prepiramo. Delamo na to, v kolikor je to v naši moči, da pomagamo Rusiji v njenem težavnem položaju in da jo ohranimo kot velesilo.

= Iz Rusije. »Novitja Vjedomosti« poročajo iz Petrograda, da je sovjet ljudskih komisarjev namesto Čičerina imenoval Karašana za začasnega voditelja komisarjstva za vnanjo politiko. Karašan je kot član mirovne delegacije sodeloval pri sklepu miru v Brestu Litovskem.

= Aretacije na Irskem. »Times« poročajo iz Dublina, da se je bilo v Dublinu in sploh na Irskem aretovalo znatno število oseb, med drugimi poslanec dr. Dillon, vodja Sinnfeinerjev De Valera, poslanec Cosgrave, grofica Markievich in Artur Cristith.

= Aliiranci za uporabo strupenih plinov. Vlade aliirancev so na poziv rdečega križa, naj se v bodoče opusti uporaba strupenih plinov na bojiščih, odgovorile z daljšo izjavo. Izjava pravi, da so sklenile svoj čas vse velesile, opustiti vsa vojna sredstva, ki povzročajo vojno nepotrebno trpljenje, in da spadajo k tem vojnim sredstvom tudi strupeni plini. Dalje pravi izjava, da je uvedla Nemčija v aprilu 1917 kot prva strupene pline za bojno sredstvo. Londonsko uradno poročilo dalje poudarja, da so bili aliiranci prisiljeni, poslužiti se enakega orožja. Ta naloga je danes rešena. Po ostrih napadih na Nemčijo, ki jo sumničijo pogodbene nezvestobe, prihajajo aliiranci do naslednjega sklepa: »Če nemška vlada danes izjavi, da se pridružuje predlogu rdečega križa glede opustitve strupenih plinov in poda nova, detaljirana in resnična jamstva, da se bo Nemčija držala take pogodbe, potem se aliiranci kljub vsemu ne bodo branili ta predlog kolikor mogoče stvarno proučiti. Če pa aliiranci ne dobe od nemške vlade takih garancij, potem bi kršili svojo dolžnost, ki jim narekuje, da s primernimi sredstvi onesposobijo sovražnika, da bi delal škodo.«

= Protektorat Japonske nad Kitajsko. »Agence Havas« poroča: Aliirane vlade so bile obveščene o dogovoru sklenjenem med japonsko vlado in Kitajsko. Cilj tega dogovora je vojaško sodelovanje Japonske in Kitajske, da se zavrne nevarnost nemškega prodiranja, ki ogroža mir na skrajnem vzhodu. Japonska stremi po protektoratu nad Kitajsko.

= Drobne politične vesti. Boljševiški konzul v Glasgowlu Mac Lean je bil obsojen radi lujskanja proti vojski na deset let ječe. — Švedski storting je dovolil proti 13 socialističnim glasovom 38.559.000 K kreditov za ohranitev nevtralitete. — Prezident Wilson je določil teden, ki začenja z 20. julijem, kot teden Rdečega križa. Amerikansko ljudstvo naj dobi priliko, prispevati zlato za drugi 100 milijonski fond dolarjev za ameriški Rdeči križ, za lajšanje trpljenja ameriških čet na Francoskem in za podporo njihovih družin kakor tudi za meščansko prebivalstvo zavezniških dežel. — V državi Illinois (Združ. drž. sev. amer.) so bili veliki izgredi proti Nemcem, pri katerih so ubili nekega Nemca v Pollenwillu. Aretirali so dvanaest oseb, pa še štiri stražnike vsled kršenja dolžnosti. — Po poročilih amsterdamskih listov je prejel kanadski senat v tretjem branju predlogo o ženski volilni pravici.

Primorsko ital. učiteljstvo v razredni organizaciji.

Trst, 20. maja.

Dočim na slovenski strani skušajo diskreditirati razredno organizacijo celo med industrialnimi delavci, opazamo zadnje čase gibanje med italijanskim učiteljstvom, ki stremi po razredni organizaciji. Učiteljstvo je spoznalo, da si utegne le potom razredne organizacije in razrednega boja izboljšati svoje žalostne gnotne razmere, kakor tudi svoj stanovski ugled. Le delavno ljudstvo vidi v šoli boljšo bodočnost — vidi v učiteljstvu — vzgojitelje svojih otrok. Zato tudi delavno ljudstvo učiteljstvu želi, da si pribori boljše razmere, da bo lahko brez skrbi za obsanek posvečalo svoje moči — šoli.

V Trstu imajo strokovno organizacijo »občinskih nastavljenecv« na podlagi razrednega boja in v kateri so včlanjeni občinski nastavljenici — brez razlike kategorij — od vratarja do višjega uradnika. V zadnjem času so si v tej organizaciji ustanovili svojo skupino tudi mestni učitelji in učiteljice, ki šteje med svoje članke že večino vseh tržaških učiteljev in učiteljic. Skupina je v kratkem času obstanka napravila precej korakov v korist učiteljstva.

Na binkoštni ponedeljek se je vršil shod, kaerega se je udeležilo skoro vse učiteljstvo brez razlike stanu. Na shodu so bila razna zastopstva istrskih in furlanskih učiteljev: Poslanci Oliva in Gosser. Socialistično stranko je zastopal sođr. Puecher, strokov. komisijo sođrug Possigli.

Slovensko učiteljstvo iz Trsta je poslalo pismo, v katerem se opravičuje, da mu ni mogoče se osebno udeležiti shoda, ker je zadržano na svojem občnem zboru ter zagotavlja, da je pripravljeno skupno delati za skupne cilje.

Na shodu so govorili razni govorniki in poslanci, naker so se sprejele resolucije, v katerih se zahteva izboljšanje razmer, ter reguliranje plač in doklad v smislu onih, ki jih imajo državni učitelji. Zbor je poslal tudi brzojavko ministrstvu, v kateri protestira proti temu, da je vlada odklonila prošnjo, da naj bi občina

da predujem ena vojne doklade na račun države. Ob enem zahteva, da naj se državna doklada brez odloga izplača — sicer odklanja shod vsako odgovornost za posledice. Nato se je shod zaključil ob največjem navdušenju za nadaljevanje boja.

Omeniti moramo še, da so v četrtak imeli shod tudi furlanski učitelji v Rudi, na katerem so sklenili, da pristopijo vsi v organizacijo občinskih nastavlencev v Trstu ter da se hočejo skupno z delavci bojevati za svoje interese. Ob tej priliki so poslali lep in značilen manifest slovenskim učiteljem na Goriškem, v katerem govore o žalostnem položaju učiteljskega stanu na Goriškem, ter jih pozivljajo, da naj se tudi slovenski učitelji združijo v močno stanovsko organizacijo brez razlike strank in narodnosti, da bo mogoče se bojevati in zmagati.

Tako se pripravlja italijansko učiteljstvo za bodoče boje skupno s proletariatom na podlagi razrednega boja. To gibanje delavstvo simpatično pozdravlja, ker pridobi v učiteljstvu nove sobojevnike.

Tako je prav, izkoriščani skupaj!

Kaj misli slovensko učiteljstvo?

Dnevne beležke.

— **Porotno zasedanje v Ljubljani.** Včeraj se je pričelo drugo porotniško zasedanje, ki bo trajalo pet dni. Obtoženih je pet oseb radi tatvine, ena radi goljufije, ena radi detomora in dve zaradi uboja in teške telesne poškodbe. O obravnavah bo mo poročali.

— **Učiteljstvo na Kranjskem** je res vsega pomilovanja vredno! Blizu se mesec junij, a še sedaj ni nakazanega vinarja državne draginske doklade za leto 1918. za te uboge trpine, dasi je bilo naznanjeno vsemu svetu, da se to zgodi gotovo do 1. majnika. Ali ni to prava sramota in brezsrčnost?

— **Idrja brez pošne zveze.** Odkar je dobila idrijska pošta avtomobil, smo si mislili, da bodo zdaj pošne zveze z Logatcem redne. Poštni urad pa ne skrbi, da bi poštni avtomobil redno vozil. O binkoštnih praznikih, ko je prišlo mnogo Idricev v svoje domače mesto na obisk, seveda poštni avtomobil ni vozil med Idrjo in Logatcem. Poštno ravnateljstvo v Trstu naj bi napravilo na idrijski pošti red, da bo služil avtomobil koristi občinstva.

— **Prodaja demobilizacijskega blaga.** Ob demobilizaciji po vojni se bodo prodajale tiste zaloge materijala in blaga, ki se ne bo več potrebovalo za vojaške namene. Gre tu med drugim za enosilno, vprežno in domačo živino, vozila vseh vrst, n. pr. vozove, sani, ladje, kolesa, avtomobile, materijal vojnih železnic z lokomotivami in vozovi, potem konjsko opremo in sedla, poljedelske stroje in orodja, industrijalne stroje, žage, sesalke, dvigala, hišno in kuhinjsko opremo, suknje, pogrinjala, šotore, tkanine, svilo, jermenja, pasove, les, kovine, žice, pločevine, živila in sirovine vseh vrst. Predmeti so to, ki se v širokih krogih prebivalstva, posebno pri poljedelstvu, nujno potrebujejo in katerih nabava po drugi poti v času neposredno po sklepu miru deloma sploh ne bo mogoča, ali pa le po izdatno višjih cenah. Finančno ministrstvo pa sedaj javlja, da se bodo pri prodajah in dražbah po vojni v Avstriji takega demobilizacijskega blaga sprejemale vrednostnice osmega vojnega posojila, in sicer toliko državnega posojila, kolikor državnih zakladnic, sprejemale kot plačilo po subskripcijski ceni. Dalje bodo imeli prednost tisti kupovalci, ki plačajo v osmem vojnem posojilu. Ta razglas finančnega ministrstva je posebne važnosti in dovede gotovo osmemu vojnemu posojilu mnogo podpisovalcev iz krogov, ki se morejo koristiti na tej odredbi.

— **„Jugoslovansko vprašanje in svetovna vojna.“** Pred kratkim je na Dunaju izšla knjiga »Die südslawische Frage und der Weltkrieg« izpod peresa L. v. Südlunda. Značilno v tej knjigi je, da Slovencev ne pozna in jih sploh ne omenja. Po tej knjigi naj bi se rešilo jugoslovansko vprašanje z ustanovitvijo združene Jugoslavije, ki naj bi bila od obeh držav avstro-ogrnske monarhije in njena skupna last, toda s kolikor mogoče razsežno samoupravo in svobodo v političnih, kulturnih in gospodarskih stvareh. Jugoslovansko vprašanje naj bi se rešilo tako-le: Združijo se Hrvaška, Slavonija, Dalmacija, Bosna in Hercegovina; tako združena ozemlja tvorijo skupno ozemlje Avstrije in Ogrske; cesar poviša katerega člana cesarske hiše v vojvodo Jugoslavije. Vojvoda imenjuje odgovorno ministrstvo pod predsedstvom bana, kateremu naroči, naj izdela po dobljenih navodilih ustavo, ki naj se predloži vladama obeh držav, da jo rešita ustavno. Jugoslavija dobi popolno samoupravo v vseh zadevah, izvzemši skupnih reči. Ministrska predsednika obeh držav imata nasproti ustavno sklenjenim postavam Jugoslavije sveto pravico, katero morata uveljaviti tekom enega meseca. Ustava določa, kako se rešujejo taki spori. Jugosla-

vija se udeležuje po delegatih svojega parlamenta posvetov skupnih zadev in primerno prispeva k skupnim izdatkom. Jugoslavija se pritegne v skupno carinsko ozemlje in z lastnimi organi pobira in upravlja carino. Politično naj vodi Jugoslavijo Hrvači. Ogrska dobi s priklopitvijo Reke dohod k morju. Taka Jugoslavija brez Slovencev bi obsegala 106.000 štiriinajskih kilometrov s približno petinpol milijona prebivalcev, in sicer trinpol milijona Hrvatov, okrog poldrugi milijon Srbov in približno pol milijona Nemcev, Madžarov, Italijanov in drugih Slovanov.

— **V Bosni že obsojajo na vislice radi veleizdaje!** V Bosni so bili obsojeni na smrt na vešala zaradi veleizdaje (!) dr. Predrag Kašiković in njega mati bivša učiteljica Stojka Kašikovičeva. Vrhovno sodišče v Sarajevu je potrdilo obsodbo, cesar jih je pa pomilostil ter spremenil smrtno kazen na 10 let zapor.

— **Nesreča pri mrliču.** Dne 8. maja je umrl na Jesenicah finančni stražnik J. Hodnik, ki zapušča ženo in dvoje malih otročičev. Ko je ležal na mrtvaškem odru, je padla sveča iz svečnika na oder, vsled česar je pričela goreti mrliška oprava. Ker se je v varstvo postavljena ženska par trenutkov odstranila, je bila soba nenkrat v plamenu. Pogorela je po večini vsa mrliška oprava pogrebnege zavoda in venci, ter tudi mrlič je bil precej ožgan. Hitro prihitelemu osebju se je zahvaliti, da se ni zgodila hujša nesreča. Obžalujemo žalostno soprogo, da jo je zadela poleg izgube še ta nesreča.

— **V Št. Rupertu na Dolenjskem** so priredili shod za deklaracijo. Na shodu so govorili: dr. Korošec, dr. Rybář in vikar Smoldej. Župnik Finžgar je prinesel pozdrave iz Ljubljane; Strgar iz Krmočja pa je nagovoril zbornovalce linenoma mudarjev.

— **Blizu postaje Laze na južni železnici** je vlak povozil neznanega vojakka. Ali je bila nesreča ali pa samomor, se ne da dognati. Glava in noge so odrezane od trupla. Mrliča so odpeljali na pokopališče v Dolskem.

— **Pokopali so na binkoštni ponedeljek g. Tomaža Vambergerja,** višjega izprevodnika južne železnice v pok. N. v m. p.!

— **Vlom v Litiji.** Iz predilnice v Litiji so odnesli neznani vlomilci več jermenov in drugega blaga v vrednosti nad 6000 kron.

— **Smrtna nesreča.** Na binkoštni ponedeljek popoldne se je peljal nek vojak na dopustu iz Polja pri Vodichah s kolesom po vižmarskem klancu. Pri tem je neprevidno zadrl ob nekega človeka, odletel s kolesa ter na mestu obležal mrtev.

— **Vojne žrtve v zaledju.** Iz Olomuca poročajo: Minuli teden so razstreljevali na poljih med Chvatkovicami in Bystrevanom vojniki zaplenjene mine. Pri tem je bil vodja olomuškega artiljerijskega depota stotnik Maks Mayer na drobne kosce raztrgan. Razstreljeval je razstrelilne snovi sam.

— **Oproščena detomorilka.** Mož 23letne Marije Zangl iz Fehringa na Šajntkem je moral zamenjati svojo družinsko srečo z bojiščem. Leta 1915. je moral, kmalu po poroki oditi k vojakom in je prišel v vojno vjetništvo. Poleti 1917 je prišla tudi njegova mlada, samotna žena v podobno vjetništvo, ki pa ni ostalo brez posledic. Koncem februarja je podarila deklici življenje, da ji ga zopet vzame. Zato se je morala dne 16. maja zagovarjati pred sodščem, obtožena detomora. Obtoženka je priznala, da je umorila svoje dete iz strahu pred vrnitvijo moža in pred običajnimi sramotilnimi zbadanji. Zavila je otroka v krilo in odelo, da se je zadušilo. Porotniki so potrdili krivdo s šestimi glasovi in jo z ravnotolikimi glasovi zaničkali ter s tem oprostili obtoženko.

— **Razne tatvine.** Posestniku Francu Moharju na Strmci, okraj Postojna, je bil iz zaprtega svinjskega hleva ukraden prašič. — V Hrašah so ukradli tatovi posestniku Josipu Lavrenčiču iz podstrešja šest raznobarnih konjskih odej vrednih 600 kron, iz sobe pa raznih jedil. — V noči na 6. t. m. so udrli tatovi v stanovanje posestnice Cecilije Janežičeve v Sp. Hrušici in ji ukradli iz več predalov in omar raznega lepoticja, 3 pare čevljev, 4 ženske srajce, 20 robcev in 200 kron denarja. — Na Studencu so ukradli posestniku in gostilničarja Ivana Strumla. Tatovi so mu pobrali šest kilogramov slanine, 4 kilograme masti, 30 kilogramov suhega mesa, dva svinjska želodca, tri pare podplatov in nekaj denarja.

— **Liter mleka za tri krone.** Budimpeštanska policija je obsodila prodajalko mleka, ki je prodala liter mleka za 3 krone, v petdnevni zapor in na 100 K denarne kazni. Tudi obe gospe, ki sta mleko kupili, sta bili obsojeni na 100 K globe. Naša policija pa tega ne zna, ker skrbi popolnoma za druge stvari.

— **Odpustitev najstarejših črnovojniških letnikov.** Ogrski listi poročajo, da je hrvvedni minister sedaj odredil, da se odpuste črnovojniški letniki 1867 do 1869. Odpustitev se ima izvršiti tekom določene dobe kar najhitreje in termin za razoroženje se ne sme prekoračiti.

— **Najdena streliva ali njega dele je naznaniti pri bližnji žandarmeriji.** Vojno ministrstvo je že lani prosilo, da se najdena streliva in njega dele naznanjajo bližnji žandarmeriji. Ker se v zadnjem času tako množe nesreče z najdenimi nerazstreljenimi strelivi ali vnetih, s katerimi nepoklicani najditelji ne znajo ravnati, prosi deželnoobrambna uprava ponovno: 1., da se nihče ne dotika municije ali nje delov, dokler ni strokovni organ (ognjičar, žandarmerija) dognal, da ni nevarno, 2. kdor najde take dele municije, naj to takoj naznani bližnji žandarmerijski postaji (policiji).

— **Milan Pribečević — oživel.** Ženevski »Srpski List« objavlja vest, da podpolkovnik Milan Pribečević, o katerem se je zatnjevalo z vso gotovostjo, da je padel na balkanskem bojišču, nabira po Ameriki jugoslovanske prostovoljce. List, ki je v ostri opoziciji proti Pašiču in srbski vladi, zato napada Milana Pribečevića, da je prišel v Ameriko z velikimi svotami denarja.

— **Padel je...** Z Meiningena poročajo, da je padel tamošnji socialno-demokratski poslanec sodr. Eckardt na zahodnem bojišču kot poddesetnik.

Vojna.

Dunaj, 21. maja. Uradno se razglša: Na italijanski fronti je obojestransko živahno izvidno delovanje dovedlo na nekaterih mestih do srditih bojov. Južno Mori je v binkoštni noči ogrska infanterija vdrla v italijanske pozicije. Ob jezeru Loppio, pri Asiagu in na Sasso rosso smo zavrtili sovražne napade. Pri Capo Sile ob Pavi so nam Italijani iztrgali del naših sprednjih jarkov. Naši letalci o 19. maja zbili v zračnem boju štiri italijanska letala. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 21. maja. Iz glavnega stana se poroča: Kimmel je bil včeraj zopet cilj močnih sovražnih napadov. Vsi so se krvavo ponesrečili. Branilci Kimmela so imeli popolen uspeh. Na fronti Vormezele so topniški pripravi sledili močni infanterijski napadi. Glavni sunek je bil naperjen v smeri proti Kimmelu. V mnogih oddelkih so prodirale francoske čete, a naš topniški in infanterijski ogenj je prodiranje ustavil. Krajevne sovražne uspehe smo v protisunko izravnali. Proti večeru in ponoči naraščajoč artiljerijski boj. Nočne napade pri Lore smo zavrtili. Na južni fronti je potekel dan razmeroma mirno. Na ostalih bojnih frontah nič posebnega. V zadnjih dneh smo sestrelili 59 sovražnih letal in 8 priveznih balonov. — Ludendorff.

Zadnje vesti.

Cesarska dvojica v Carigradu.

Carigrad, 20. maja. Cesar Karel in cesarica Cita sta s spremstvom prispela iz Sofije v Carigrad, kjer sta bila slovesno sprejeta. Na kolodvoru sta ju sprejela sultan in prestolonaslednik. Danes je sultan obiskal cesarja v palači Yediz ter ga imenoval za turškega maršala. Cesar Karel pa je podelil sultanu dostojanstvo avstro-ogrškega feldmaršala.

Bivši car pred sodiščem.

Petrograd, 21. maja. »Naše slovo« poroča iz Moskve: Posebna komisija pod predsedstvom Kriljenka se je konstituirala kot sodni dvor za bivšega cara, proti kateremu se divigne obtožba zaradi državnega prevrata, zaradi nezakonite porabe javnih sredstev in drugih pregreškov. Eskorta letskih strelcev je bila odposlana v Tobolsk, da dovede bivšega cara v Moskvo.

Hrvaška in jugoslovansko vprašanje.

Zagreb, 21. maja. V tukajšnjih političnih krogih vlada mnenje, da so napadi frankovcev proti hrvaško-srbski koaliciji, proti jugoslovanskemu gibanju in proti banu v zvezi s preobratom na jugu monarhije, katerega sta v svojih izjavah naznanila Seidler in Wekerle. Trdi se, da je v najkrajšem času pričakovati spojitve Bosne in Hercegovine z Ogrsko. Poprej pa se namerava na Hrvaškem uvesti tako imenovani »čisto hrvaški kurz«, ki naj bi ustvaril primerno razpoloženje za preobrat. Na čelo hrvaške vlade bo baje poklican bivši sekcijški šef bosenske vlade Adalbert pl. Shek, avtor knjige »Die südslawische Frage und der Weltkrieg«.

Usoda Francije.

Genf, 21. maja. »Cri de Paris« je priobčila naslednjo notico: Naši pacifisti naj bi vedeli, da mir ni več odvisen od nas. Tudi, če bi dobili Alzacijo-Loreno, bi Anglija in Amerika nadaljevali vojno. Posebni mir je za Francijo nemogoč, kajti Anglija in Amerika bi nas

gospodarsko odrezali od ostalega sveta in nas takoj blokirali. Ne smemo več voliti med zmago in mirom, temveč med vojno in lakoto.

Pomanjkanje v Ukrajini.

Dnaji, 21. maja. Iz Kijeva poročajo: Organ ukrajinskih socialnih demokratov poroča, da vlada v krajih ob Donecu lakota; tamošnji delavci, kakor tudi 25.000 rudarjev v Harkovu stavkajo, ker ne dobe nobenega plačila. V Kijevu samem občutijo vedno bolj pomanjkanje moke. Mestne pekarnice bodo ustavile delo, ako se pomanjkanju ne odločijo.

Mackensen na zapadni fronti.

Lugano, 21. maja. Znamo vojni dopisnik »Corriere della Sera«, Barzini, poroča svojemu listu, da je generalfeldmaršal pl. Mackensen z močnim kontingentom čet dospel na zapadno fronto. Mackensenu je v predstojeci vel. nem. ofenzivi namenjena baje posebna naloga. Vodil bo tako zvano manevrirsko armado, ki poseže v akcijo še le tedaj, ko bodo nemške čete predrle sovražno fronto.

Wilson o avstrijskih predlogih.

London, 20. maja. Glasom Reuterjeve vesti je imel Wilson v Novem Jorku ob priliki nekega zborovanja v prid rdečega križa, govor, v katerem je dejal: Prva naša dolžnost je zmagati. Od našega odločnega sklepa, da moramo zmagati, nas ne more odvrniti nobeno neodkritosrčno približevanje. Proučil sem ta zaupna sporočila in spoznal, da so neodkritosrčna. Ta sporočila so le poskus, doseči prosto roko posebno na vzhodu in uresničiti zavojevalne načrte. Vsak predlog glede sporazumjenja na zapadu je v zvezi tudi z vzhodnim vprašanjem. Ako hočejo sovražniki mir, naj nam predložijo njih verodostojni zastopniki pogoje. Mi smo svoje naznamenili.

Meščanska reakcija na Finskem.

Stockholm, 20. maja. Finski senat namerava predlagati deželnemu zboru, da izroči predsedniku senata suvereno oblast. Temu načrtu sicer nasprotujejo Mladofinci in agrarci, vendar menijo, da se bo posrečil. Iz tega sklepajo, da je monarhija na Finskem za sedaj izključena.

Aprovizacija.

Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka dne 17. maja 1918 je poročati, da razdeli mestna aprovizacija prihodnji teden na izkaznice za moko po četrt kilograma mlevskih izdelkov. Razdele se zadnji ostanki ješprenja, kaše, pšeničnega zdroba in ajdove moke. — Zadnjič je bilo razglašeno, da bo aprovizacija mogoče prenehala s peko kruha vsled slabe kakovosti krušne moke. Za enkrat ostane še vse pri starem, ker so neki izjavili, da lahko peko kruha iz mešanice 90 odstotkov koruzne moke in 10 odstotkov ukrajinske moke. Kruh je zelo slab in dobiva mestna aprovizacija številne pritožbe občinstva. Odpomoči za enkrat ni nobene, ker iz razpoložljive krušne moke absolutno ni mogoče speči boljši kruh. — Dovozi moke so tudi zelo neredni in mestna aprovizacija nima za jutrišnjo razdelitev pekomo nič koruzne moke na razpolago. Če do jutri ne dobi aprovizacija koruzne moke, mora pekomo razdeliti večje množine ukrajinske moke in bo v praznikih boljši kruh. Seveda gre trenutna boljša kakovost kruha potem na račun poznejših pek kruha, ko bo zopet ukrajinske moke zmanjkalo, ker se jo je sedaj porabilo čez predpisano mero. — Aprovizacija ima še vedno večje množine lešnikovega olja na razpolago. Prodajala ga bo prihodnji teden po 45 kron za liter v vojni prodajalni v Gosposki ulici. Olje je zelo izdatno in dobro. Dobi ga lahko vsakdo.

Prodaja zdroba i. t. d. za stranke. Od četrtega 23. t. m. do vštete sobote 25. t. m. se bo oddajalo na izkaznico za moko sledeče blago in sicer: v I. do IV. okraju po četrt kg pšeničnega zdroba; kilogram stane 1K, v V. do VII. okraju po četrt kg ajdove moke; kilogram stane 86 vin., v VIII. do X. okraju po četrt kg je-

šprenja, kilogram stane 1 K. Ostanek moke je napovedati zanesljivo v ponedeljek dne 27. t. m.

Krušne komisije bodo uradovale v petek dne 24. t. m. od 8. do 1. popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in maščobo.

Izkaznice za maščobo dobe le stranke in člani vojne zveze, ki stanujejo v občinah Z. Šiška, Moste in Vič.

Marmelado na rumene izkaznice C prejmejo stranke v četrtek, dne 23. t. m., v petek, dne 24. t. m. in v soboto, dne 25. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Vsaka stranka dobi za vsako osebo pol kilograma, kilogram stane dve kroni. Določen je tale red: v četrtek dne 23. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 130, od 9. do 10. št. 131 do 260, od 10. do 11. štev. 261 do 390, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 391 do 520, od pol 3. do pol 4. štev. 521 do 650, od pol 4. do pol 5. štev. 651 do 780, od pol 5. do pol 6. štev. 781 do 910, v petek, dne 24. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 911 do 1040, od 1300, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 1301 do 1430, od pol 3. do pol 4. štev. 1431 do 1560, od pol 4. do pol 5. štev. 1561 do 1690, od pol 5. do pol 6. štev. 1691 do 1820. V soboto, dne 25. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1821 do 1950, od 9. do 10. štev. 1951 do 2080, od

10. do 11. štev. 2081 do 2210, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 2210 do 2340, od pol 3. do pol 4. štev. 2341 do 2470, od pol 4. do pol 5. štev. 2471 do 2600, od pol 5. do 2601 do konca.

Prodajalci petroleja se zadnjič opozarjajo, da morajo ostanek petroleja takoj naznaniti, ker se bode sicer naložila globa.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12, 1 zavoj z 10 kg 23. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celoga zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo s čiščenje rok in finjšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18. Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 velikih kosov K 18. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozno podjetje M. Jünker v Zagrebu 40, Petriška ul. 3/III, tel. 23-27.

Delavske zadruge za Trst, Istrijo in Furlanijo,

vpisana zadruga z omejeno zavezo.

XIV. poslovno leto. Od 1. julija 1917 do 30. junija 1918.

Mesečni izkaz:

Poslovno leto	1917—1918	1916—1917	Napredek
Julij	790.627.05	617.700.78	172.926.27
Avugst	1.008.000.20	673.839.36	334.160.84
September	952.558.54	626.988.91	325.569.63
Oktober	981.091.25	683.039.21	298.052.04
November	833.810.09	714.314.29	119.003.80
December	1.049.368.69	775.963.69	273.405.27
Januar	933.347.22	670.567.01	262.780.21
Februar	922.653.39	728.819.72	248.823.67
Marc	1.189.773.81	790.163.18	399.610.63
Aprila	1.187.571.68	919.870.93	267.700.75
Skupaj	9.903.300.19	7.201.267.08	2.702.033.11

Hranilni oddelek:

Stanje vlog 30. aprila 1918 K 1.477.448.72
Stanje vlog 30. junija 1917 977.019.61

Napredek v osmih mesecih K 500.429.11

Gibanje članov:

Vpisanih članov do 30. aprila 1918 14.495.
Vpisanih članov do 30. junija 1917 14.274.

Napredek v sedmih mesecih 221.

Na bolniški in posmrtninski podpori se je izplačalo od 1. julija do 30. aprila 1918 K 22.326.90
Na dividendah za poslovna leta 1914—1915 in 1915—1916 tekom istega časa „ 1.411.80

Inkaso skladišča oblačil:

(Že obsežen v izkazu razpečanega blaga.)

Oddelek oblačil K 126.066.86
Oddelek manufaktur „ 350.761.99
Oddelek obuval „ 108.185.78
Oddelek pokrival „ 33.669.76

Skupaj K 619.684.39

V tem izkazu je naveden le inkaso 26 zadružnih skladišč, ker se je ostalih 10 začasno zaprlo. Zaprta so: eno skladišče v Pulju (drugo posluje še), skladišče v Kiamporu in v Rovinju (zaprto vsled evakuacije) ter 7 skladišč v gorškem vojnem ozemlju, od teh je šest popolnoma zrušenih in v Korminu smo dobili zaprto in prazno. Od 7 mesnic je zaprtih 5.

V Trstu, 30. aprila 1918.

Vodstvo.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond okroglo
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —